

ÖSTRA OCH VÄSTRA

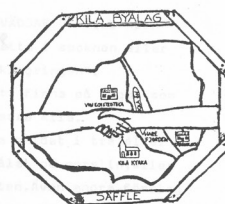
KILA BYGDEBLAD

NUMMER 2019 : 3 ÅRGÅNG 30

KILA BYALAG

Kila Bygdeblad

Nya arbetstillfällena i Kila?
Bengt Kyrk, optimistisk företagare

BENGT KYRK VID DET GAMLA KNÖSTADFALLET,
DÄR HAN FUNDERAR PÅ ATT BYGGA ETT KRAFTVERK.

Befolkningsutvecklingen i Kila

RUNE JONASSON RAPPORTERAR FRÅN ARBETET MED BYGDEINVENTERINGEN I Ö: A KILA. SE SID. 12

"Gunnar på Schlätta"

LÄS KÄNNA "GUNNAR PÅ SCHLÄTTA", BYGDEPOET MED GLIMTEN I ÖGAT. SID. 4

Ny intendent på von Echstedtska

UNGA KRAFTER RYCKER UPP GAMMAL GÅRD. LÄS VAD SOM HÄNDER PÅ SID. 26

Julens evangelium

HÄLSNING FRÅN PRÄSTGÅRDEN SID 14.

1

J
U
B
I
L
E
U
M
S
N
U
M
M
E
R

30 ÅR Byalag/Bygdeblad

1989-2019

Stefans ledare

Då går vi mot lite kyligare tider. Men den har ju sin charm också hösten. I juli fick man känna på lite av stressen när en skogsbrand härjade inte långt från min bostad i Knöstad. Lite nervöst var det innan man förstod omfattning och släckning var igång. Får verkligen berömma brandväsendet och den person som larmade om detta. Vad jag läste i ST så använde man drönare för att lokalisera var branden var. Tänk vad fantastiskt tekniken är ändå. Och jag var kände mig ganska lugn när helikoptrarna från MSB anlände och vattenbombade. Så det var med all sannolikhet ett snabbt agerande som avgjorde vad som kunde varit en katastrof.

Midsommarafton på von Echstedts kunde jag inte medverka på i år men fick förmånen att få vara med på ett bröllop i Kila kyrka istället. Fantastiskt vilken vacker kyrka vi har i vår bygd. Visst saknade jag Chokladhjulet men visste att det var i trygga händer.

Hjärtstartare

Insamling pågår till den hjärtstartare som ska sättas upp på Östra Kila. 12.500 finns nu i inkomna

medel. Insamling pågår. Vill ni skänka ett bidrag. Se vårt konto intill och märk inbetalningen DHLR.

Byalaget

Vi har som vanligt fullt upp med olika uppgifter. Och möten, bl a Kommunbylagsmöten där vi bevakar vad som händer i vår bygd. Och när denna tidning delas ut så är vi igång med förberedelser till nästa Kilabygdeblad.

Till slut tillönskar jag alla en trevlig höst.....och kom ihåg reflexvästen på både er och djuren när ni är på vägen eller intill!!!

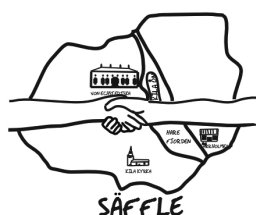
Med Vänliga Hälsningar

Stefan Johansson

ÖSTRA & VÄSTRA
KILABYGDEBLAD

KILA BYALAG

Utdelas gratis till hushållen i Kila samt till kilabor som vistas på äldreboende.

Prenumeration för övriga 170:-/år
Bankgiro: 745-1750
Swish: 123 60 26 025

Ansvarigt utgivare
Stefan Johansson 070-218 23 65
E-post: boda.kullen@gmail.com

Kassör
Morgan Jaresjö 070-3327782
E-post: morgan.jaresjo@telia.com

Sekreterare
Åke Broström 070-562 25 84
E-post: bassudden@yahoo.se

Artiklar och annonsunderlag
mailas eller sänds till:
E-post: kilabygdeblad@gmail.com

Layout:
Linda Waaksma-Edens
0730261388
E-post: imjore@hotmail.com

Tryckt: Åmåls Grafiska AB

**Skall Bygdebladet fortleva behöver
vi fler som skriver i tidningen.
Vill du vara med och bidra i någon form,
hör av dig till någon av ovanstående.**

Nyinflyttade

Kållerud 20
Tobias Jarnlöf
Carolina Burvall

Rud Byggningen
Ulrica Broström
Jonatan Dalberg

Östensbyn Solliden
Jens Göransson
Linn Lundberg
Bill 3 år

Hej, alla Kila bo.

30 År Kilas bygdeblad. Det är något att fira. Därför har jag/vi gjort för en gång en annan framsidan på den här jubilerande numret den du är van med. Den är mer liknade den första numret. I den här tidning tidningen har vi tittat tillbaka med olika artiklar och jämfört den med nutiden.

Det är jätte kul att läsa en tidning från 30 år tillbaka. Några artiklar är ett minne, Gunnar på Schlätta, Thomas Felt, Bengt Kyrk (kraftverk på Knöstad), Carl Nilsson från Knöstad, Agnes Johansson från Flatebyn, första brev Käthy Nilsson från mellangården. Alla föreningen har skrivit en artikel om sina verksamhet och massa med Jul berättelse för barn.

Som present till bygden har jag scannat in den första tidningen det Kilas byalag har get ut i 1990 och det finns nu på PDF-fil. Är du också nyfiken på gamla tider kan du mejla till mig på kilabygdeblad@gmail.com Den skickar jag tidningen i pdf-fil till dig.

Med vänlig hälsning
Linda Waaksma-Edens
Layout ansvarige för Kilas bygdeblad

Glad Kilabo

Tack vare Kila Bygdeblad och Margareta hittade jag det här, mitt sommarställe, i Kila. Här trivs jag jättebra och har gott om plats för alla blommor och odlingar jag vill ha.

Ann-Sofie Bohman

Nysäters Buss...30 ÅR

Bygdebladet gjorde ett litet studiebesök hos en av våra trogna annonsörer Nysäters Buss AB i Värmlands Nysäter. Ulrika och Patrik Blixt som driver företaget tog emot mig mycket öppenhjärtligt och bjöd på kaffe samt berättade om företaget. Det visar sig att de firar 30 års jubileum 2019. Detta ska bli intressant att få se en del av verksamheten, nyfiken som skribenten är. Företaget startades som enskild firma 1977 av Patriks far Sven-Olov Blixt och drev den i 10 år sedan var det dags 1989 för att bilda Aktiebolag.

I januari 2015 tog sonen Patrik och hans fru Ulrika över rörelsen.

Trots en nedgång pga att skoltrafik samt linjetrafik försvann till annan anbudsgivare så bestämde de sig för att bli underentreprenör till Nobina och Nettbuss, de var de första att vara underentreprenör till dom. Det var ett lyckat drag. Idag har företaget 36 anställda och en flotta på 29 bussar i varierande storlek samt 3 st beställningsbussar och flaggskeppet, den alldeles nya bussen som ni ser på bild och ska iväg på

nattkörning till Gardermoen på ett beställningsuppdrag sköter det mesta själva med däckbyten mm och har en komplett verkstad. Och jag får även titta in i verkstadsdelen där däckbyten håller på för fullt. Flera stora bussgarage finns samt ett inhägnat område där en del av flottan står uppraddade och väntar på sina chaufförer. Ett mycket välskött och imponerande företag. Företaget bedriver skoltrafik, linjetrafik samt bussresor både inom och utom landet och beställningstrafik. Sedan 2014 är företaget ISO certifierat.

Kilabygdeblad önskar Nysäters Buss fortsatt lyckad framgång och tackar för att ni tog er tid för ett besök.

Text och bilder

Stefan Johansson

Din researrangör på hemmaplan

Vi erbjuder totallösningar för din show, konsert, kryssning, shopping, resor mm för såväl privatpersoner som företag.

Vi har moderna, säkra och bekväma bussar i olika storlekar för att kunna anpassa oss till dina behov

Välkommen!

Vi finns för alla!

Det lilla företaget med de stora möjligheterna!

NYSÄTERS / BUSS AB

0533-300 45

info@nysatersbuss.se • www.nysatersbuss.se

Granås Fordonsrep
Nysätersmacken-Öknemacken

Ring Andreas 072-5602332

 **SANNES
BYGG**

NYBYGGE
TILLBYGGE
ROT-RENOVERING

072-217 15 10
www.sannesbygg.se

Rubens Maskin AB

Krossat bergmaterial i alla förekommande grovlekar för slitlager, bärlager och underbyggnad av vägar samt singel för gjutning.

Vi levererar eller du hämtar själv vid Dyvlandakorset

Ring för prisuppgift: Sven-Erik 070-522 14 63 • Ruben 070-343 20 70

Öppet: Måndag-fredag 7.00-16.00

**Din skog.
Dina rättigheter.**

Vi värnar din äganderätt och brukanderätt.

mellanskog.se

Kontakta Björn Andersson
för mer information
tel: 070-322 65 23

MELLANSKOG

Det går fort i Kila

I takt med att vägarna blir slätare och finare så stiger hastigheten. Flera har hört av sig till grannsamverkan och påtalat att bilarna kommer fort på våra vägar. Dels på genomfarterna men också på vägen runt Summeln. På genomfarterna så är det nog främst att det inte saktas ned på 50-sträckan vid Killa växel. På östra sidan är det 80km på skyltarna. Trafiken går ofta rejält mycket mer. Vägen genom Rud och Sandbol har fått ny slät och fin asfalt. Där rullar det på. Dagens motorstarka bilar har lätt för att sticka iväg. Folk är ute och går/cyklar, ibland är det barn. Snälla sakta när ni passerar. Så är det alla stora traktorer och skördemaskiner. Trots att dom kör alldeles ute på vägrenen så blir det trångt. Vi har vägar där vi alla skall samsas var och en på sitt sätt, det

går om vi alla hjälps åt. I polisens statistik över Kila så är viltolyckor den i särklass vanligaste orsaken till att Kila är omnämnt. Ungefär 40 viltolyckor/år, stöld är strax under 10. Det är fordon/rådjur som är vanligast. Nu har vi dessutom både vildsvin och kronvilt i ökande stammar. Teoretiskt uträknad stoppsträcka för personbil på torr asfaltväg är vid 50km=25m, 60km=33m, 70km=41m. Stoppsträckan delas in i reaktionssträcka och bromssträcka. Är inte föraren beredd så blir reaktionssträckan betydligt längre. Det går inte att undvika att olyckor händer, men om hastigheten är lägre så blir följderna för dom inblandade också lägre. En av våra första lagar om att köra bil var såhär. Den finns kvar men omskriven till modernt språk.

Grannsamverkan

"Fordonsförare skall iakttaga den omsorg och varsamhet som betingas av omständigheterna".

Behövs det något mer?

Ha det så bra i Kila och var rädd om er.

Text. Arne Berg

Höjda virkespriser!
Kontakta oss på VVDS
Besök gärna vårt kontor på Magasinsgatan 4 i Säffle

	VVDS	Andreas Olsson 070 – 512 43 52 andreas.olsson@vvds.se	Carl-Johan Holmberg 070 – 180 05 76 carl-johan.holmberg@vvds.se
---	-------------	---	---

Tankar från en Pilgrimsvandrare

Tankar från en Pilgrimsvandrare

Under ett par händelserika dagar var jag andlig ledare för ett tjugotal medvandrare denna sommar. Från Värmlandsnäs, en halvö i Vänern, bar det iväg över skog och mark. En alldeles vanlig förmiddag, stundtals en rådande tystnad genom den utstakade Pilgrimsleden. En gemenskapens anda där den inre tystnaden fick tala i stillhet.

trygg i sig själv och då även med andra. Det kan vara hälsosamt att ta vara på sin tid och unna sig en stund att bara få vara. Pilgrimsvandringen kan bli ett instrumentalt exempel på hur, var och när man får tillfälle att landa i sig själv. Andlig påfyllnad är den troendes gåva till sig själv, det kan med andra ord aldrig bli för mycket. Guds Helige Ande rör sig ständigt hos oss och allt vi behöver göra är att ta emot och låta hjärtat fröjdas av glädje.

En pilgrimsvandring kan för själen bli en uppfriskande erfarenhet där det andliga får råda istället för det världsliga. Att vandra i tro kan upplevas som en förnyelse, ett skede vars mål leder till befrielse från alla "måsten" av olika förväntningar.

Vindens sus och skogsdungens sagolika atmosfär där morgonsolen sipprar fram mellan grenarna, ljudet av sjungande fåglar, allt som ju hör till en svensk sommardag när den är som allra bäst. Pilgrimsvandringen kan bli hur betydelsefull som helst för den som känner sig manad att ge sig ut på ett sådant äventyr. Känner man sig redo för att vandra både korta och längre sträckor kan utmaningen bli till en välsignad upplevelse om förnyelse.

Att växa i sin tro är en spännande upplevelse, för ingen dag är den andra lik och alltid finns det mer att hämta hos den gemensamma nämnaren vår Herre Jesus Kristus som är och förblir densamme idag, igår och dagar som kommer.

Anette Westermark

Präst

Kila & Gillberga församlingar

När eller om vardagen ideligen fylls av krav av allehanda ting, kan stress komma att sätta sin prägel. Får hjärtat istället styra mår man som allra bäst när man känner sig

**MATJORD & GRUS
BARKMULL & TÄCKBARK**

**Lastväxlare
Hjullastare
Grävmaskiner**

SÄFFLE • 070-940 73 33
www.jpentreprenad.se

jocke@jpentreprenad.se
www.jpentreprenad.se

**Vedanläggningar, reparationer
& försäljning**

Allt i värme, vatten & avlopp

**ERLEWEINS
RÖR**

070-541 77 55 • 0533-621 31

Sjöbyn Framgården, 661 94 Säffle

Svenska Gårdar

Säljer och värderar gårdsegendomar över hela Sverige
Säffle 0533-104 10 • www.svenskagardar.se

Porträtt av en hantverkskonstnär Thomas Felth

I Kila bygdeblads allra första nummer var det en artikel med denna rubrik. Thomas med familj bodde då i Ranglebyn men hade planer på att bygga hus i Smedbyn. Det var Anna-Greta von Bremen text och Berit Olsson bild som besökte honom. Jag gör ett besök nu sådär 30 år efteråt. Hur är det nu jämfört med då. Då skriver Anna-Greta om tillverkning av prydnadssaker och nyttoföremål i trä. Det var svepaskar i olika storlekar, sammanfogade med gammal teknik. Men även andra saker som stolar, brudkistor, hyllor m.m. Mycket av sakerna i en gammal modell. Ytbehandlingen var oftast linolja och terpentin.

Hur är det nu då?

Jag besöker huset som planerades för 30 år sedan i Smedbyn. Där bor Thomas med familj och här har han sitt snickeri. Det luktar gott av trä när jag kommer in i snickeriet.

Thomas rör sig vant i utrymmet, för tillfället är det en dörr som måste bli klar snart. En påbörjad köksinredning finns där också så det blir lite trångt. Thomas berättar.

Jag gick en utbildning på Steneby i träarbeten. Lite funderingar var det innan jag tog steget att försörja mig på ett litet snickeri här i Kila. Men det blev ett bygge och lite maskiner så var jag igång. Till en början var det lite kämpigt men det kom lite order

på inredningar av olika slag, och på den vägen är det. Då var det modernt att byta luckor och framstycken i befintliga kök, vipps så var det ett annat kök. Så småningom blev jag alltmer specialiserad på måttanpassade kök. Nu är det mer komplett med allt nytt.

Det förde med sig att lokalerna var för trånga. Då blev det en utbyggnad, bättre maskiner och effektivare spånsugar m.m. Det blir alltmer teknik i lådor och luckor och det kommer nytt lite då o då. Det går att få lådor som öppnas genom en knackning, eller trycka lite lätt. Där gäller det att hänga med.

**Vill du få håret klippt?
Permanentat?
Färgat?**

Ring mig på
0722 465 111
Så kommer jag till dig!

Kerstin Jakobsson
Buvattsrönningen

Prisvärd manuell Skogsvård
på dina marker
Röjning, Plantering, Vindfällor

Kontakta
Johan Graad
070 - 600 95 19

Vi kan förvara det mesta!
Förråd • Bilar • Båtar
Du kan även hyra Kylrum
och Boulebana Inomhus

Vallarna AB

Värmlands Nysäter
Lars-Åke på 070-641 38 87
eller vallarna@banhof.se

KOSKELA

Golv & Bygg AB

GVK-certifierad för våtrum

070 - 573 31 65

0533 - 15314

"Ingenting är omöjligt - det kan bara ta lite längre tid"

Kök, inredningar,
dörrar samt andra
snickerier tillverkas
efter dina önskemål

TF Snickeri

Thomas Felth, Smedbyn, Säffle

0533-631 27

Rent hantverkssnickrande blir inte mycket nu. Lite saker till mig själv bara.

För 30 år sedan frågade Anna-Greta "vad krävs för att bli en skicklig snickare"

Thomas svarade "tålamod och ett skönhetssinne, att kunna ta till vara det skapade i naturen. Att

redan när man har brädbiten i sin hand, se möjligheterna med den. Men det allra viktigaste är känslan att kunna prestera en vacker sak, något man har gjort själv". Det gäller än om resultatet skall bli bra.

Men jag skall nog bli pensionär snart. Ägna mig åt växthusen, odla tomater, gurka och annat gott. Det känns bra att veta vad

man äter. Dessutom så är det intressant med odling, att så och plantera för att sen kunna skörda frukten av arbetet.

Text o Bild Arne Berg

Porträtt av en hantverkskonstnär: Thomas Felth

Byalaget 30 år

Det började i slutet av 1980-talet. Då bildades "Hela Sverige skall leva, en politiskt och religiöst obunden ideell organisation". Den hade funnits redan tidigare under ett liknande namn.

Här i Kila väckte den intresse bland gemene man, då man inte måste vara knuten till något visst parti för att kunna påverka. Det var faktiskt tvärtom, man fick inte framföra något visst partis åsikter.

Så den 23 oktober 1989 hölls ett stormöte och Kila Bygdekommitté bildades. Under halvåret tidigare hade sammankomster hållits om hur landsbygdsbefolkningen kan få mer inflytande i kommunens arbete.

Roland Falk, som var kommunens landsbygdsutvecklare, berättade att "han skall vara en resurs och en kanal mellan socknarna och kommunen vad gäller landsbygdens utveckling".

Genom diskussioner föreslogs följande ingå i det nybildade Kila Byalag:

Reidar Karlsson Rud, ordförande.
Gösta Törrnqvist Kila Prästgård.
Gunnar Axelsson Torstensbyn. Berit Olsson Ranglebyn. Anna-Greta Von Bremen, Höke. Kjell Johansson, Kållerud. Roland Takman, Stora Backa. Annelie Ahnström Gambol. Carl-Ove Sävö, Östra Kila. Sune Fransson, Östra Kila. Ingela Bönström, Östra Kila.

Bland det första som Byalaget fick gripa tag i var daghem för våra små. Visst hade några hemmavarande kvinnor en form av barnpassning med kommunalt stöd, men att ensam ha ansvaret för flera småbarn i sitt hem var mycket påfrestande. Iden framfördes till kommunen, men det skulle dröja årtal tills den blev verklighet.

Den drivande kraften var ordförande Reidar Karlsson. Han hade otaliga möten med kommunens tjänstemän, men som vi sa tidigare, idéer som kommer från en som ej är politiker är något nytt. Daghemmets eventuella byggnad stöttes och blöttes under -90, -91, -92 och början av -93.

Vid ett stormöte föreslogs gärdet bredvid församlingshemmet som en lämplig plats. En farbror visade då upp ett foto från början av 50-talet där hela gjärdet var helt täckt av vatten efter vårflod och störtregn, alltså ingen lämplig plats.

Ekströms tipsade då om en fränstyckning där daghemmet nu ligger, om vi skall hoppa framåt. Runt mitten av 1993 började det röra på sig, och under vecka 35 satte bygget igång, för att vara klart vid nyår. Det byggdes av begagnade kontorspaviljonger som Bronäs hade haft uthyrda till Saab i Trollhättan. De dyker upp igen längre fram!

Invigning var i Januari 1994. Daghemmet fylldes på allteftersom, så det blev i princip fullt. Allt var frid och fröjd, och Byalaget kunde pusta ut med en ny framgång.

Efter några år hade ju de små blivit äldre och börjat skolan i Nysäter. Kommunen hade redan då ansvar för barnen före och efter skolan när föräldrarna börjat jobba från tidigt till sent. I Kila löstes det genom att föräldrarna skjutsade och hämtade skolbarnen där och kunde vara där på morgon och eftermiddag. På gjärdet utanför tomten fixades en mindre fotbollsplan som är flitigt i bruk än i dag.

Efter några år hördes glunkande från kommunen. De påstod att Kilas Daghem hade blivit alldeles för dyrt att bygga, och man ville att Byalaget eller någon annan skulle ta över.

Som sagt tidigare var det ett bygge med begagnade kontorspaviljonger. Ungefär samtidigt byggdes daghem i Svanskog och Botilsäter med nytt material, och de blev mycket billigare!

Jag klampade in på kommunen för att ta reda på hur det kunde gå så. När jag så småningom träffade en ansvarig ville man först inte ta fram fakta. Stönig som jag är så kom pärmarna fram. Jo, Kila var mycket dyrare att bygga, trots

plan mark och inga andra problem.

Så småningom visade det sig att Medborgarhuset i Värmlands Bro och en byggnad vid fotbollsplanen i Eskilsäter också byggdes av kontorspaviljongerna. Men kostnaderna för dessa var inte täckta, så mycket av kostnaderna för dessa belastade i stället Kila!

Det blev tyst på kostnadsfronten, men jag vet att de felaktiga kostnaderna hängde med i många år.

Naturen bestämmer ju när fler barn föds

så ett år var det inte riktigt fullt med småbarn. Omedelbart fick jag meddelande från någon i kommunen att fortsätter det så här så tar det slut på småbarnen i Kila. Jag gjorde reflexionen att sluta folk att göra barn så får vi större problem än ett tomt dagis i Kila. Genom mammor som håller koll så fick jag veta att flera barn hade fötts strax innanför Tvetagränsen i Vickersrud, Vickersrudstorp m.fl. Jag ringde runt till deras föräldrar, och de hade fått veta att barnen skulle gå på ett daghem på Vinter

gatan. Arg blev jag, och det visade sig att föräldrarna mycket hellre vill att de gick på Fiskarberget. Tveta Daghem fanns ju inte då. En skrivelse skrevs med undertecknande av samtliga föräldrar där vi betonade att Tvetabarnen hör lika mycket till kommunen som andra, varvid viss tumult uppstod på kommunen. De började alltså på Fiskarberget när de blivit ett år, och det blev fullt igen!

Vi hoppar nu fram till nutid I våras sa kommunen att fritidsverksamheten vid Fiskarberget skall upphöra. Orsaken var att personalen inte riktigt uppfyllde kraven. Omedelbar reaktion kom från föräldrarna, som sa att fritidsverksamheten fungerar utmärkt. Här får vi blanda in en politiker. När han studerat problemet närmare så bytte han åsikt! Vid en kommande omröstning så blev det så att fritidsverksamheten, nu kallad pedagogisk omsorg, blir kvar och fungerar som vanligt. Det heter så när den inte ligger direkt vid en skola.

Många gåvor har Fiskarberget fått under åren

Fotbollsplanen med nya mål, nu med ny och lika givmild ägare. Klätterställningen, skänkt av kyrkan.

Ny stor sandlåda, ordnad av kommunen.

Stort skärmtak så att de små barnen kan sova ute fast det regnar, skänkt av byalaget.

Nya gungor, ordnade av kommunen

Lekstuga med bänkar, skänkta nyligen av Kila IF.

Beläggningen just nu är 19 förskolebarn och 9 på förskolan, det vill säga fullt.

Nu är det dags att nya krafter bevakar Fiskarberget, så jag får dra mig tillbaka!

Text Roland Takman
Bilder Cecilia

Återigen hade vi tur med vädret när vi anordnade kiladagen, i strålände solsken kom ca. 500 besökande till kilavallen. Största publikmagneten är vår populära fotbollsturnering för pojkar och flickor som är med i fotbollsskolan. Hela tio lag kom och spelade 3-manna med sarg på två planer, 4x3 min spelade dom med en härlig kämpaglöd och spelglädje. Övriga aktiviteter som vi hade under dagen var tipspromenad, fiskdamm, trekamp, hoppborg, chokladhjul, bakluckeloppis och kaffeservering med hembakat bröd. Nytt för i

år var cykling runt Sjönsjö som vi samarbetade med barncancerfonden västra (medhjältarna) startavgiften var 50 kr vi fick in 1.950 :- som vi dubblerade till 3.900:- samt att vi skänkte det som fanns i 'mjölkkanan'. Tot. Blev det 4.460 kr till barncancerfonden västra.

I våras frågade vi personalen på fiskarbergets förskola om dom saknade något i utemiljön, vi fick en lista med förslag så när fiskarberget hade semester stängt så var vi där och monterade ihop en lekstuga och snickrade ihop 6 st

flyttbara bänkar även en ny grillplats åt dom. Det känns härligt att föreningen kan bidra till kilabygdens barn som inte har börjat spela fotboll än.

Väl mött på kilavallen och Norra Ed's bygdegård

Jan Rask-Olsson

KILAIF

Öppet brev till medlemmarna i Kila Hembygdsförening

och till andra intresserade

Vid årsmötet i maj kom frågan upp om Hembygdsgårdens framtid. I nära 40 år har det gamla huset på Harnäs tjänat som Hembygdsgård under namnet Mor Annas stuga. Det då fallfärdiga huset blev startskottet för bildandet av Kila Hembygdsförening 1981 och början av ett mångårigt renoveringsarbete. Många namn kan nämnas i detta sammanhang men jag nöjer mig med Carl-Olov Sävö som var initiativtagare och Gösta Takman vars energi, kunskap och kontakter räddade huset åt eftervärlden.

Antal ideella arbetstimmar som har lagts ner på renoveringen av huset är otaliga. Därtill har en del av ladugården inrättats till muse-

um för gamla hantverksredskap. Trots allt ideellt arbete har stora ekonomiska insatser gjorts på material och tjänster. Inkomster har varit medlemsavgifter, kommunala bidrag, medel från Kilaveckans aktiviteter och gåvor.

Hembygdsföreningen har liksom flera andra föreningar svårt att rekrytera intresserade att arbeta i styrelsen och med Hembygdsgården. Vi har sett det under de senaste åren och när årsmötet inte lyckades med val av ordförande går det inte längre att skjuta problemet framåt. Hembygdsgården tillhör Harnäs sommarstugeförening som i ett avtal 1981 gav Hembygdsföreningen nyttjanderätten. Samtal

bör ske nu under hösten mellan föreningarna om ett återlämnande vid kommande årsskifte. Det är vår förhoppning att Kila Hembygdsförening ska leva vidare även utan Hembygdsgård.

Om du som läser detta har tankar och idéer så är du välkommen att höra av dig till någon av oss i styrelsen:

Mikael och Ann-Charlotte Johansson, Bo Kihlgren, Sten och Vibeke Sjögren eller

Gösta Törnqvist som också har skrivit dessa rader.

Må så mycket bättre

Välkommen till
Norra Ed's bygdegård
på motionsgympa
För båda män och kvinnor
från 10 År till 100 År

Varje onsdag kl 19.00 till 20.00, tom 11 december
Info: Cia 070-5634951 eller Berit 070-1568369

Tag med vattenfaska

KILA IF, i samarbete med Norra Ed's bygdegårdsförening

Varmt välkomna

Kilanappet

Kilaveckans tredje dag är som vanligt vikt för Kilanappet som arrangeras av Kila Östra bygdegårdsförening tillsammans med Harefjordens Fiskevårdsområdesförening. Arrangemanget lockade många deltagare trots att sommaren inte visade sig från sin bästa sida.

Vi har blivit bortskämda med att ha sol och värme när Kilanappet arrangeras. I fjol blev det till och med lite för bra väder vilket ledde till att vi inte kunde använda grillen på grund av eldningsförbud. I år var det betydligt svalare och det kändes skönt att få tända grillen.

Innan startskottet ljöd vid Haglandet hade tretton team anlänt med drygt trettio deltagare för att utmana fiskelyckan i Harefjorden. Första utmaningen var att bestämma respektive teams namn och där flödade fanta-

sin fritt. Exempel på namn var Team Bottennapp, Gösses, Sillstryparn och CO, Utan Philip och Mörtera. Klockan 18.00 gick startskottet och då hade man två timmars fiske framför sig. Teamen var ivriga med att komma iväg. Så ivriga att ett team fastnade med draget i startbojen. Tävlingens fiskeområde sträckte sig från norra spetsen av "Rölseholmen" i söder till Högsättersfärjan i norr.

Under tiden som fisket pågick så förbereddes grillen på stranden och den krönte fiskevägen ställdes fram. Nu var det bara att invänta tävlings-teamens återkomst. Strax före klockan åtta ankom första båtarna och klockan åtta hade samtliga team kommit iland. Fiskelyckan var ganska skiftande. Tre lag kom tillbaka utan fångst och två lag hade fått så många som sjutton fiskar. Kilanappet

När all fisk var invägd stod team "Utan Philip" som segrare med Stellan Danielsson som enda deltagare. Tvåa kom "Bröderna Nilsson och Bihang" som bestod av Mattias, Mikael och Bella. Trean i tävlingen blev "Team Bottennapp" med Peter Möller, Mattias Jakobsson och Niklas Johansson. I övrigt delades pris ut för största fisk, flest fisk och för tappert deltagande.

Trots avsaknad av den sommarvärme som vi vant oss vid från tidigare år så verkade alla nöjda över årets tävling, dock något nerkylda. Det var mer trängsel runt grillen än vanligt, kanske beroende på kylan.

Ewa Sjögren

Öxnevåls Gård

En liten bondgård i Kila med glada djur!

- Linderödssvin • Får • Getter • Höns • Ankor • Kalkoner •
- Duvor • Hästar • Hundar • Katter • Kaniner • Marsvin • Bin •

Vi säljer bland annat lamm- och grislådor

Följ vår vardag på Facebook eller Instagram
sök oxneval

Hör av er till Keiko vid funderingar: 073-3793542

Kubbtävling i Kärrholmen

Dryga femtio deltog vid fredagens sedvanliga tävlingkubb vid Kärrholmens bygdegårds. Stämningen var på topp med stor variation av åldrar där några valde att coacha från åskådarplats.

startade om hur man egentligen skulle ha kastat pinnarna. Barnen lekte i bygdegårdens lekpark och de vuxna njöt. Som vanligt blev det en mycket trevlig kväll.

Lars Anders Sjögren

Ivriga deltagare inväntade starten efter att de fyra lagen valts och namnen skulle bestämmas. Namnen blev Girlpower, Det vinnande laget, Ellens lag och Trean. Girlpower tog hem segern efter hårda kubbgångar. Efter den rafflande tävlingen startade grillarna och livliga historier

Grillkväll vid Östbylandet.

En dag i början av maj låg i brevlådan en inbjudan till en grillkväll vid Östbylandet. I inbjudan, som var undertecknad "Ungdomarna i byn", stod att vi var välkomna till en byfest vid vårt badplats, där det bjöds på grillat till ett facilt pris och att allt vi behövde göra själva var att ta med egedryck och stol att sitta på. När vi lördagen den 1 juni kom till badplatsen var ett stort tält rest, väl förankrat med spännband, vilket var välbehövligt då det blåste en stark västanvind. Merparten av byns folk var redan samlade, extra roligt att där även fanns barn; det har påbörjats lite av en generationsväxling i byn. Vid grillarna stod

bröderna Sandström, Henrik och Fredrik, med Fredrik som primus motor, då han är kock till yrket; kanske har ni träffat honom på lunchrestaurangen Skafteriet i Enegården på Nysäter, där han arbetar till vardags. Inne tältet var långbord dukade och och där lät vi oss väl smaka av potatissallad med tillbehör och grillat. Ett gemytligt sorl hördes snart, faktum är att det är sällan byns folk samlas på det här sättet och umgås, extra roligt är det att lära känna de som är nya i byn. Vi bordet berättade Fredrik att han startat en cateringfirma, som man vända sig till om man vill ha hjälp med att ordna fest. Har man även

behov av lokal har han tänkt sig att använda Jonas Mobergs festlokal på loftet till hans stall.

Vi som var där tackar för en trevlig fest, ibland behövs ungdomligt initiativ för att något skall hända.

Text: Gunnar Axelsson

LP:s Biodling AB

honung • vaxkakor • Lindesa bisalva • ljusvekar
samt allt till din biodling

Butiken i Torstensbyn är öppen alla vardagar
9-16

Tel: 0533-63111 • www.lpsbiodling.se
Vi finns på Facebook och Instagram!

Välbesökt skogsdag i Fjäll Kila

Lars Andersson Räddningstjänsten Säffle med Räddningstjänstens förebyggande bil. Visar hjärtstartare, skumsläckare, liten motorspruta och mycket mer.

Kjell-Ingvar Svenssons slutavverkningsskotare Eco Log 574B från 2005. Väger 14 ton och lastar lika mycket.

Lördagen den 24 augusti arrangerade Kjell-Ingvar Svensson en skogsdag på sin skogsmark i Fjäll. Vägen fram till parkeringen på stubbåkern var välskyldad. Vid parkeringen mötte Kjell-Ingvar upp och såg till att alla fick en plats i någon av de tre balvagnar som transporterade de cirka 400 besökarna uppför den kilometerlånga skogsvägen till Kalvtjärn. Vid Kalvtjärn finns en vägslinga cirka 800 meter lång där femton utställare ställt upp sina bilar, skogsmaskiner och inte minst hästar för visning. Flera av utstäl-

larna körde sina maskiner så att åskådarna fick se hur de fungerar i praktiskt arbete. Maskinerna var både av äldre modell från 70- och 80-tal och en del nästan helt nya. Här fanns också äldre motorsågar att beskåda och fundera över hur det var att arbeta med dessa tunga "pjäser".

Många stannade upp för att se hästar i skogsarbete med olika redskap som lunnsaxar, lunnkälkar och lunnvagnar. Hästar lämpar sig väl i oländig terräng och parker där de kan matcha de ofta tyngre

maskinerna.

Kjell-Ingvar berättade att det var Torsten Gård från Flatebyn i Kila som startade projektet att bygga den slingrande kilometerlånga skogsvägen uppför berget mot Kalvtjärn. Utan vägen hade det inte varit lönsamt att avverka skogen längst bort på skiftet. Vid Kalvtjärn skulle skogsvägen passera över sankmark som var i det närmaste bottenlös.

Då provade Torsten Gård att bygga en rustbädd över sankmarken.

Ny Komatsu 14 tons kompakt grävmaskin.

Eskil Andersson, Gransjön Lyckan i Svanskog med T-Ford från 1915. Tvåsitsig, fyrcylindrig sidventil 2,8 liters motor som ger 22 hk. Modellen kallades förr "MässingForden" p.g.a. utseendet i fronten. Luftgummidäck utan mönster. Mönster på gummidäck kom något år senare. De två främre lamporna är karbidlampor där karbidverket placerats på vänster fotsteg. De två lamporna vid vindrutan är fotogenlampor.

I mitten Storm sexton år och till höger Mio 13 år ägda av Bertil Liljemark och Karin Rinberg från Brunskog. Båda hästarna arbetar dagligen i jord- och skogsbruken

Loke fem år gammal ägd av Christina och Per Spelmans i Botilsäter. På hästryggen sitter barnbarnet Hilda. Loke är uppfödd på gården och kör ofta i par vid arbete i gallringar.

Rustbädden byggdes av lite grövre slantar som najades samman med tråd. Ovanpå lades ris, jord och grus. Den första rustbädden byggdes vintern 1975-76. Dan-Rune Jansson från Myrås i Kila var med och byggde flera rustbäddar tillsammans med Torsten Gård. Att fylla på rustbädden med jord och grus var ett riktigt riskfyllt arbete. När vintern kom och bädden frös ihop så blev den till och med så stabil att fullastade timmerbilar kunde köra på bädden. Idag är vägen förstärkt med nya rustbäddar.

Vid tjärnet ligger en skogskoja som Torsten Gård byggt och Kjell-Ingvar renoverat. Där samlades besökarna för att köpa korv med bröd och kaffe. Här diskuterades också skog och skogsbruk mellan såväl gammal som ung. Många intressanta samtal fördes, inte minst bland de äldre som kunde berätta om hur skogsarbetet gick till i deras ungdom med yxa, såg, barkspade och de första motorsågarna.

Alla verkade nöjda och konstaterade att Kjell-Ingvar verkligen

lyckats med att ordna fint väder och inte minst med att få alla dessa utställare att komma och visa upp sina hästar och maskiner. Ett stort tack till Kjell-Ingvar som nu genomfört sitt projekt med en väldigt intressant och lyckad skogsdag!

Text och foto: Morgan Jaresjö

Bernt Århult från Århult med sin Wimek 620. En bra och smidig maskin.

Jaktstugan ligger fint vid Kalvtjärn. Stugan byggdes i mitten på 1980-talet av Torsten Gård då Torsten lyckats med projektet att få fram en kilometerlång skogsväg ända upp till tjärnet. Stugan har sedan dess renoverats av Kjell-Ingvar Svensson

Brev från von E.

Så har då von Echstedtska Gården haft ännu en säsong. Mycket var sig likt när vi började, suset i träden, den eviga vårkylan inomhus även om solen värmer utomhus, den något torra sommaren, hackspettarna som bråkar om bästa trädet och den ständiga brådskan för att få allt så klart det går innan den stora dagen D, d.v.s när vi har vernissage och säsongsöppning. Annat har varit sig mindre likt på Von E. I sommar gjorde vi på gården vår första säsong utan Käthy och Anders, som gått i pension och nu renoverar sitt hus i Säffle. Det kändes märkligt och tomt, man förväntade sig liksom att Käthy skulle klappa ut på trappen i sina träskor, och att få höra Anders komma körande i volvon och fräsa upp på gården med varor till kaféet, alternativt spela elbas på vrålvolyml kl. 10.30 när man kommer för att öppna. Det är klart att vi saknar dem, de är en del av Von E's blodomlopp, och utan dem skulle Von E inte vara det gården är idag, och vi skulle inte heller vara de vi är idag. Men, de är ju inte jättelångt bort. Vi når dem när vi behöver, även om vi lovade oss själva att absolut INTE ringa när vi inte hittade sekatorn inför midsommar. (Vi köpte en ny istället!) Med en del år på Von E i bagaget vet man ju också att allt är relativt, när något krånglar lite, då finns det ju alltid något annat minnesvärt år att ta till ur minnesbanken. Regn på invigningsdagen? Tja, då skulle ni varit med när vi invigde nedre apalgården, då SNÖADE det och Biskopen stämde upp Den blomstertid nu kommer i galleriet. Svårt att välja ut vilka av alla Lars Sjöbergs stolar som ska stå var i huset? Tja, vi minns ju när vi letade efter

"Betjeningen" (som Fru Christina Catharina skulle sagt) på Von E 2019. Från vänster: Josephine Gustafsson, Simon Furukärn Eriksson, Imme Edens, Marie Bergman, Malin Axelsson, Josefin Danielsson och Johanna Norelius.

runda stora stenar längs Summels stränder, vadande i iskallt vatten, för att hitta de stenar som var runda nog att kunna målas i Sten Dunér-blått och placeras på strategiska ställen i trädgården. En säsong på Von E blir aldrig helt som man tänkt sig, men den blir oftast bra ändå!

I år var det kaféet som stretade emot. Det var under renovering och ombyggnation, och hann inte bli klart till vernissagedagen. Å andra sidan fanns det ju en tid då vi faktiskt inte ens HADE nåt kafé vare sig på vernissagedagen eller resten av sommaren, så det var ju en mindre sak att hantera.

Vi hade en lite mindre servering igång i galleriet tills vi kunde öppna det nya kaféet i samband med Lars Sjöbergs föreläsning den 6

juli. Och nog blev det ett kafé värt att vänta på!

Det är så många som hjälpt till att iordningställa detta vackra kafé åt oss, och från oss alla här på von E och Värmlands Museum kommer ett stort, innerligt tack till ALLA er! Och ett alldeles speciellt tack till arkitekt Mikael Sonnsjö, snickarna Carl-Johan Olovsson och Joakim Wernheim, elektriker Erik Stolt och alla anställda på Stolts Elektriska, VVS Kompaniet, Säffle Plåt samt Thomas Felth på TF Snickeri, Bröderna Martin & Stefan Larsson + praktikant Anton på Torps Gård och Mattias Wallin Brandt på Hulteruds Snickeri. Utan er hade det verkligen inte blivit något alls!

Vår säsong har annars gått med blixstens hastighet tycker vi. Hux flux var det midsommarafton där över 900 personer besökte det traditionella midsommarfirandet tillsammans med Kila Byalag (vilken FANTASTISK dag det blev!). Sedan har dagarna formligen visslat förbi, med busslaster, midsommardagsgudstämman, föreläsningar, biodlardag, skaparlördagar och besökare i långa banor. Vi har haft en fin säsong, med många besökare från alla möjliga håll och kanter. Lars Sjöbergs utställning "Skärvor av 1700-talet - livet i 6 rum och kök" har

varit väldigt uppskattad, och vi har haft många fina samtal med våra besökare om hur livet kunde ha varit på Smedby Gård på den tid det begav sig. Det har också varit fantastiskt roligt och lärorikt att få träffa Lars Sjöberg själv lite då och då under sommaren, och höra honom berätta om det 1700-tal vi ser en del av varje dag här på Von E. Det finns MYCKET kvar att upptäcka, som han sa vid ett av sina besök.

Extra roligt var det att få besök av Richard Roman och hans dotter Sophia Taylor Roman i sista veckan innan säsongstängning. Ni som kan er Von E-historia hajar säkert till inför efternamnet, och jo, de är i rakt nedstigande led släkt med Fru Christina Catharina Herwegh, senare gift med Bengt von Echstedt och därmed en av grundarna till gården. Richard och Sofia är ättlingar efter Christina Catharinas son från hennes

första äktenskap, Jacob Leonard Roman (f. 1740) och de hade hittat oss och gården av ren slump. Att ta en bild på dem på dasset, med Fru Herwegh/ Roman/von Echstedt i bakgrunden, sittande på sin finaste fjöl ca. 1765 var en närmast surrealistisk upplevelse. Det är ju verkligen inte alla som har en målning av sin farfars-farfars-farfars-farmor i den positionen!

Vi vill också påminna om vår äppeldag den 21 september kl. 11.00 då vi har visning och sortbestämning med Jörgen Larsson och Ulla Anesäter.

Kafeét har öppett och vi hoppas på en fin dag bland äpplena. Annars har vi stängt Von E för säsongen nu, våra föremål har åkt på vinterförvaring och vi tar sats mot nästa säsong, som börjar i slutet på maj 2020.

Välkomna till oss då!

Hälsningar

Johanna Norelius, Josefin Danielsson, Marie Bergman, Josephine Gustafsson, Imme Edens och Simon Furukärn Eriksson
genom

Malin Axelsson

Vi tackar ICA Kvantum för sponsring till Chokladhjulet.

Richard Roman och hans dotter Sophia Taylor Roman tillsammans med Sophias farfars-farfars-farfars-farmor Christina Catharina (1718-1780) på den berömda takmålningen på von Echstedtska Gårdens välkända avtråde.

AB JK:s Måleri

Stora Backa, Övre Träcka
Utför allt inom branchen
mail: l.takman@telia.com

070-382 83 42

Lars Takman

JLB

BYGGHANDEL AB

ALLT FÖR BYGGET
Byggmaterial till rätt pris.

Vi erbjuder även ritservice vid om- & tillbyggnad, kök,
nyckelservice, plåtverkstad mm

Avelsäter 4, 661 94 SÄFFLE
0533-601 50 info@jlb.se

MOELVEN

VI GER DIG RÅD SOM FÅR DIN SKOG ATT VÄXA MER

Tommy Johansson
070-517 26 30

Joakim Karlsson
070-600 87 01